

LAUSUNTO KIRJANPITOLAIN SOVELTAMISESTA KIRJANPITOKIRJOJEN JA TOSITEAINEISTON KONEELLISESTA SÄILYTTÄMISESTÄ

Lausuntopyyntö

Kuntayhtymä A on hakenut kirjanpitolautakunnan kuntajaostolta lupaa kirjanpitokirjojen sekä tositeaineiston koneelliseen tallentamiseen ja säilyttämiseen siten, että kirjanpitokirjat tallennetaan ja säilytetään koneellisessa muodossa vuodesta 1997 alkaen ja tositeaineisto vuodesta 1998 alkaen.

Kuntayhtymän liikevaihto oli vuonna 1997 noin 2,5 miljardia markkaa. Yhtiön kirjanpitoaineistossa oli noin 100.000 ostolaskua, 80.000 myyntilaskua, 85.000 kirjanpidon pääkirjasivua sekä noin 110.000 kirjanpidon päiväkirjasivuja.

Kuntayhtymän tavoitteena on ensi vaiheessa säilyttää kirjanpitokirjat elektronisesti CD ROM-levyllä tai vastaavilla siten, että aineistoa voidaan tarkastella sekä asia- että aikajärjestyksessä. Tämän jälkeen menetelmien kehittäminen painottuu muun tositeaineiston elektroniseen säilyttämiseen.

Lausunnon perustelut

Säännökset Kirjanpitolain (655/1973) 8 § 5 momentin mukaan kirjanpitolautakunta voi määrääjäksi myöntää kirjanpitovelvolliselle luvan siihen, että kirjaukset perustuvat koneellisilla tietovälineillä oleviin, tarvittaessa selväkieliseen kirjalliseen muotoon saatettaviin tositetietoihin.

31.12.1997 voimaan tulleen kirjanpitolain (1336/1997) 2 luvun 8 § 1 momentin mukaan tositteet ja kirjanpitomerkinnot saadaan tehdä koneelliselle tietovälineelle kirjanpitovelvollisen tarvittaessa selväkieliseen kirjalliseen muotoon saatettavalla tavalla. Kirjanpitoaineiston säilyttämiseen sovelletaan tasekirjaa lukuun ottamatta mainittua säännöstä. Tositteet ja niiden perusteella tehdyt kirjanpitomerkinnot saadaan säilyttää samanaikaisesti koneellisella tietovälineellä.

Kauppa- ja teollisuusministeriö on antanut koneellisten tietovälineiden hyväksikäyttöä koskevan päätöksen (47/26.1.1998). Mainitun päätöksen 4 luvun 3 §:n siirtymäsäännöksen 2 momentin mukaan kirjanpitovelvollinen saa soveltaa ko. päätöksen määräyksiä koneellisen kirjanpidon hyväksikäytöstä ennen päätöksen voimaantuloa 1. helmikuuta 1998 päättyneiden tilikausien kirjanpitoaineiston säilyttämiseen. Kirjanpi-

tovelvollisen tulee päätöksen mukaan täsmäytyksin osoittaa, että näin tallennettava kirjanpitoaineisto vastaa alkuperäistä, selväkielistä kirjanpitoaineistoa.

Kunnan ja kuntayhtymän kirjanpidossa sovelletaan ainakin vielä vuonna 1998 kirjanpitolain (655/1973) säännöksiä siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen. Kuntajaosto voi kuitenkin antaa uuden kirjanpitolain yksittäisen säännöksen soveltamisesta jo vuoden 1998 kirjanpidossa yleisohjeen tai lausunnon.

Perustelut Tässä lausunnossa lähdetään siitä, että koneellisten tietovälineiden hyväksikäytössä kunnissa ja kuntayhtymissä sovelletaan uuden kirjanpitolain (1336/1997) 2 luvun 8 §:n säännöstä ja kauppa- ja teollisuusministeriön mainitusta säännöksestä antamaa päätöstä (47/26.1.1998). Näin ollen kirjanpitolautakunnan kuntajaoston poikkeuslupaa kirjanpitoaineiston koneelliseen tallentamiseen ja säilyttämiseen Suomessa ei edellytetä.

Mainitun kirjanpitolain säännöksen ja kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksen perusteella kunnan ja kuntayhtymän vuoden 1997 ja sitä seuraavien vuosien tosite- ja kirjanpitoaineisto voidaan säilyttää konekielisenä tulostamatta niitä selväkielisenä paperille. Paperilla olevan tositeaineiston voi säilyttää vain konekielisenä, mikäli tosite on tulostettavissa paperille selväkieliseen muotoon ja värejä lukuun ottamatta samantyyppisenä kuin tosite tai muu aineisto oli alkuperäisenä.

Mainitun päätöksen 1 luvun 4 §:n mukaan tilikauden aikana kirjanpitoaineisto on säilytettävä kahdella koneellisella tietovälineellä. Säilyttämiseen saadaan käyttää tietovälinettä, jolle tietoja voidaan tallentaa uudestaan. Näin toimittaessa paperilla alunperin olevan tositeaineiston voi hävittää sen jälkeen kun koneellinen tietoväline on varmistettu. Sisäisen valvonnan kannalta riittää, että paperilla oleva tositeaineisto on ennen hävittämistä tarkistettu, konekieliseksi kuvattu tositeaineisto on taltioitu täydellisenä ja että tositteet ovat saatettavissa tietokoneen näytölle ja tulostettavissa paperille.

Kuntajaoston lausunto

Kunta tai kuntayhtymä voi pitää vuoden 1998 ja sitä seuraavien vuosien kirjanpidon kirjanpitolain (1336/1997) toisen luvun 8 §:n ja sen perusteella annetun kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksen (47/1998) mukaisesti konekielisenä.

Ennen vuotta 1998 päättyneiden tilikausien tositteiden ja kirjanpitoaineiston säilyttämisessä, tasekirjaa lukuun ottamatta, saadaan soveltaa konekielisiä menetelmiä, mikäli edellä lausunnossa mainittuja säännöksiä ja määräyksiä voidaan noudattaa.